

Sygn. akt III Ca 26/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Roman Troll

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2022 r. w Gliwicach na rozprawie zdalnej

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko (...) Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 28 października 2020 r., sygn. akt I C 3824/18

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Rudzie Śląskiej do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Ca 26/21

UZASADNIENIE

Powódka B. K. wniosła pozew przeciwko (...) Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie Spółce Akcyjnej w W., domagając się zasądzenia 13000 zł wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania, a to z tytułu zawartej przez strony umowy ubezpieczenia na życie w związku ze śmiercią małżonka.

Wyrokiem zaocznym z 23 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Od tego orzeczenia pozwana złożyła sprzeciw, domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania i zawieszenia rygoru natychmiastowej wykonalności.

Wyrokiem z 28 października 2020 r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zasądził od pozwanej na rzecz powódki 13000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 27 listopada 2018 r. (pkt 1.), zasądził od pozwanej na rzecz powódki 3917 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu (pkt 2.) oraz nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w R. 1491 zł z tytułu kosztów postępowania tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa (pkt 3.).

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że strony łączy umowa ubezpieczenia na życie, a jednym ze zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową była śmierć małżonka, zaś 4 lipca 2018 r. zmarł mąż powódki, który nie miał zdiagnozowanej alkoholowej marskości wątroby, ani też innej choroby, której następstwem była jego śmierć, co stanowi zgodnie z OWU okoliczność wyłączającą odpowiedzialność ubezpieczyciela za śmierć małżonka.

W oparciu o takie ustalenia Sąd Rejonowy uznał roszczenie powódki za zasadne, gdyż nie doszło do wyłączenia ochrony ubezpieczeniowej.

Apelację od wyroku wniosła pozwana, zaskarżając go w całości i domagając się zmiany wyroku poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, a także zasądzenia od powódki kosztów procesu. Wyrokowi zarzuciła naruszenie § 4 pkt 5 OWU w związku z art. 353¹ k.c., art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 232 zd. 2 k.p.c.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sprawę prowadzono w postępowaniu uproszczonym z uwagi na regulację art. 505¹ § 1 k.p.c., gdyż wartość przedmiotu sporu nie przekraczała 20000 zł.

Orzeczenie zapadło po przeprowadzeniu rozprawy zdalnej z uwagi na regulację art. 15zszs¹ pkt 1 ustawy z 2 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. poz. 1842 ze zm. w brzmieniu nadanym wskazaną niżej ustawą z 28 maja 2021 r.) i art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1090); ta regulacja obowiązuje od 3 lipca 2021 r.

Niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji zaskarżone orzeczenie podlegało uchyleniu, z powodu nierozpoznania istoty sprawy. Wskazać bowiem należy, że w sprawie 23 stycznia 2019 r. został wydany wyrok zaoczny, który następnie został zaskarżony sprzeciwem pozwanej. Zgodnie z art. 345 k.p.c. w następstwie prawidłowego wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego dochodzi do ponownego merytorycznego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy - w przedmiotowych i podmiotowych granicach określonych wyrokiem zaocznym i wniesionym od niego sprzeciwem. Po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd wydaje wyrok, którym wyrok zaoczny w całości lub części utrzymuje w mocy albo uchyla go i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też pozew odrzuca lub postępowanie umarza (art. 347 k.p.c.).

W tej sprawie, po ponownym rozpoznaniu sprawy na skutek złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd Rejonowy wydał wyrok, w którym orzekł o żądaniu pozwu, ale nie zawarł rozstrzygnięcia dotyczącego wcześniej wydanego wyroku zaocznego.

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 listopada 2018 r. (sygn. akt II PZ 23/18, OSNP 2019/5/57), jeśli sąd na skutek rozpoznania sprzeciwu nie uchyli wyroku zaocznego, ale orzeknie o żądaniu pozwu, to zachodzi szczególny rodzaj (stan) nierozpoznania istoty sprawy, który polega na funkcjonowaniu dwóch wyroków osądających ten sam przedmiot sporu w różny sposób. Stanowisko to jest akceptowane w literaturze, gdyż rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji na skutek wniesionego sprzeciwu od wyroku zaocznego powinno być stanowcze i jednoznaczne (por. M. Manowska [w:] A. Adameczuk, P. Pruś, M. R., M. S., E. S., M. M., Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-477(16), wyd. IV, Warszawa 2021, t. 5. do art. 347 i w orzecznictwie sądów powszechnych – wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 22 września 2021 r., sygn. akt I AGa 133/20, LEX nr 3240270 i przywołane tamże orzecznictwo).

Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał więc istoty sprawy. W takiej sytuacji procesowej sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok. Nie jest natomiast możliwe, w realiach tej sprawy, wydanie orzeczenia reformatoryjnego,

bowiem sąd pierwszej instancji w żaden sposób nie odniósł się do wcześniej wydanego w tej samej sprawie wyroku zaocznego, który istnieje i stanowi tytuł egzekucyjny.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 505¹⁰ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy rozpozna wniosek pozwanej o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności, ustali czy konieczne jest prowadzenie dodatkowego postępowania dowodowego i w razie takiej konieczności je przeprowadzi, a następnie wyda orzeczenie odnoszące się do zaskarżonego sprzeciwem wyroku zaocznego, zgodnie z regulacją art. 347 k.p.c.

SSO Roman Troll